

V E T E R A
M O N I M E N T A ,

In quibus præcipuè
MUSIVA OPERA SACRARUM,
PROFANARUMQUE ÆDIUM STRUCTURA,

*Ac nonnulli antiqui Ritus, Dissertationibus,
Iconibusque illustrantur.*

JOANNIS CIAMPINI ROMANI,
MAGISTRI BREVIUM GRATIÆ,

Ac literarum Apostolicarum Majoris Abbreviatoris, necnon
in utraque Signatura Referendarii.

P A R S P R I M A .

ROMÆ, MDCXC.

Ex Typographia Joannis Jacobi Komarek Bohemi,
apud S. Angelum Custodem .

SUPERIORUM PERMISSU.

Fig. 1.

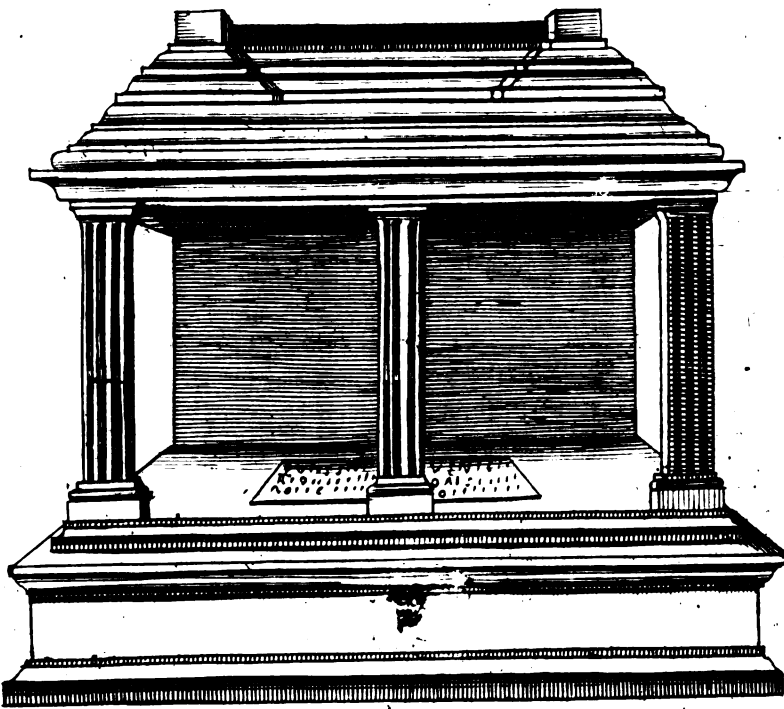

Fig 2

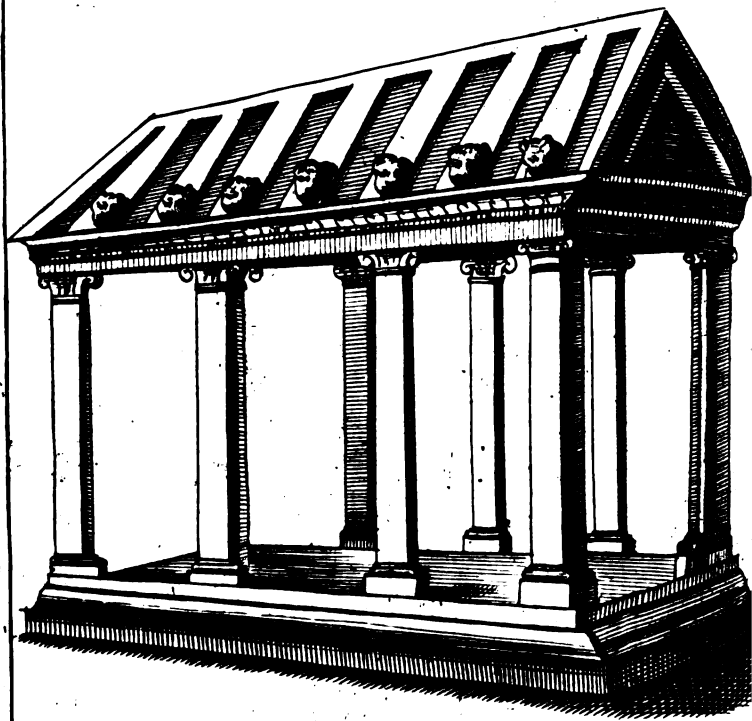

Fig. 3.

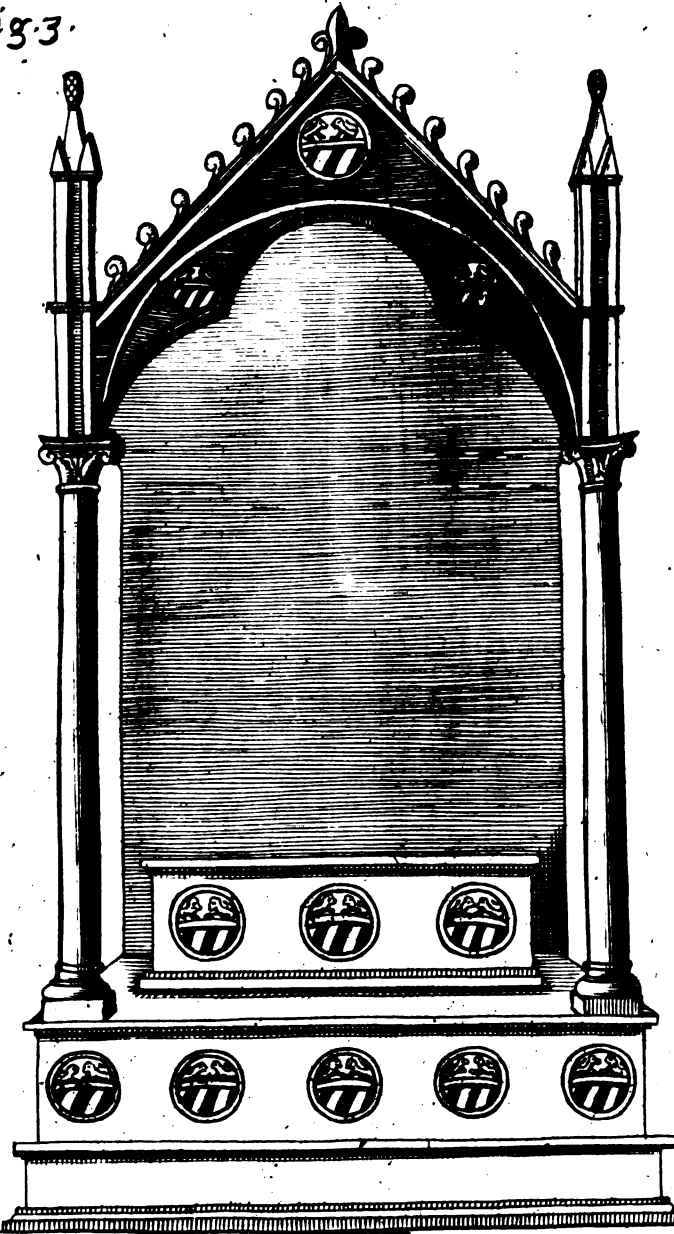
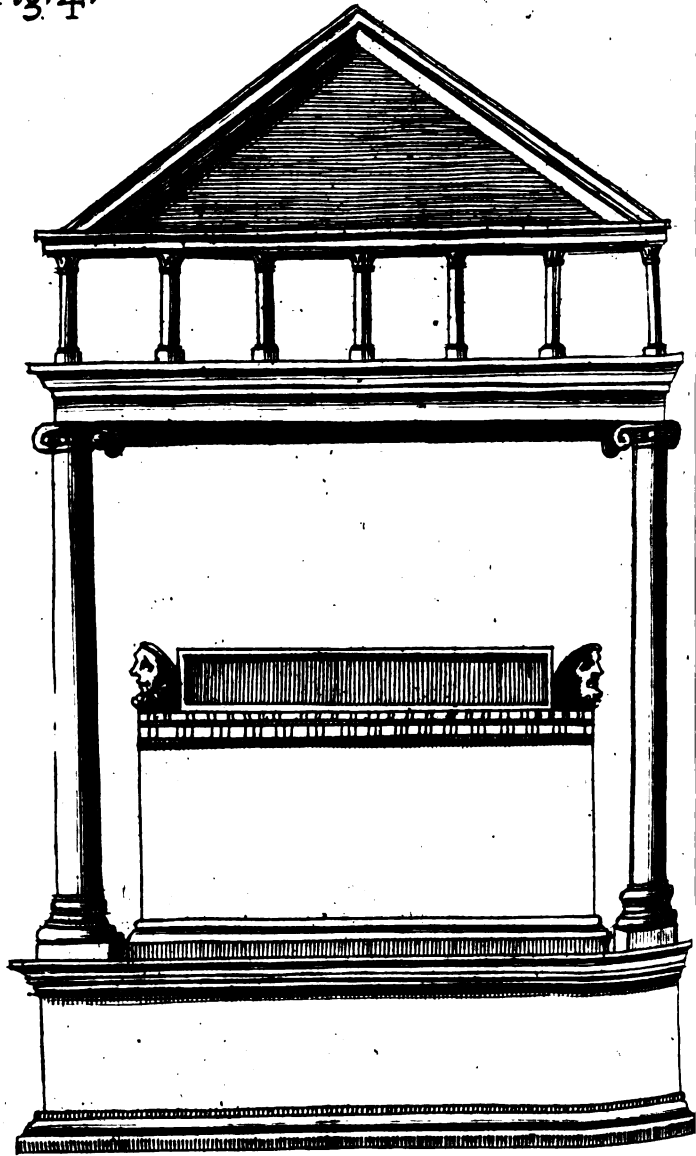

Fig. 4.

Annunciatio B. Virginis Mufivo opificio extructa est. Supra arcum fastigium prominet, & in tympani medio orbicularis fenestra panditur, ac deuffato fornicis centro turris alia confurgit, ut ipse delineationis typus inffruit. Altaris hujus antiquitatem perluftrans duodecimo fæculo erectum didici ab ejus chronologia; at cum de illo, deque Ecclesia plura eruditè fcribat amicus nofter Abbas Bartholomæus Piazza, literariæ Reipublicæ, ob facras memorias, quas excolit, fati notus in fuo Tractatu *De Titulis Ecclesiarum*, quem vidi, & in lucem propediem est editurus; ideò ulteriori descriptioni parcam, cum in alienam meffem (ut in adagio est) manum, feu falcem immittere, nefas ducam.

Haftenus fenfim adduximus, qualiter fepulchra illorumque ornamenta, paucis ablatis, ex una in alteram nationem tranfierint: nunc verò oftendere cura nobis est, quomodo quodam naturæ ductu, quæ optimum femper appetit, in fepulchris ædificandis, ornatum monumentorum in Martyrum memoriam excitatorum ars æmulata fuerit. Indicat nobis hoc Figura 4. Tab. XLV. quæ est imago fepulchri, extatque in Ecclesia S. Laurentii in agro Verano, feu extra Urbis muros. Confpicitur in eâ Confessionis five Ciborii forma cum columnis, epiftylio, coronide, columellis, tympano, & fastigio, cæterisque ædificii partibus: ffatque in medio veluti ara, quadratus farcophagus. In Fig. 3. quæ vifitur in Ecclesia S. Alexii de Urbe, estque Excellentiffimæ, ac antiquiffimæ Familiæ de Sabellis, apparet alia fepulchri forma, quæ magnam habet affinitatem cum fupra adductis, ni-

mirum altare S. MARIE in Cosmedin; & lipfanorum custodiâ, quæ erat in Ecclesia S. MARIE in Campitello. Aliæ duæ icones nempe 1. & 2. virorum illuftrium præferunt monumenta, quæ Basilicæ, feu potiùs Basiliculæ nominabantur, ex eo quòd formam Basilicarum ac fpeciem redderent, adhuc confpicuæ funt in porticu dictæ Ecclesiæ S. Laurentii in agro Verano five extra Urbis moenia. Vox autem hæc *Basilicule* nè alicui abffrufa, novaque videatur, en fæpè laudatus, ac laudandus Du-Cange, qui eruditionem ex lege Salica tit. 58. §. 3. 4. 5. deprompfit, ibi: *Si quis Basilicam super hominem mortuum expoliaverit, triginta folidis culpabilis judicatur.* Notat hîc idem Du-Cange, *Basilicas* eo loci intelligi Magnatum tumulos, quos ad inftar ædium sacrarum Basilicarumque extruere mos erat: quorum quoque mentio extat in tit. 71. ubi agitur de multa illius, qui Basilicam aufu temerario, aut fortaffe per negligentiam incenderit. Ex quibus verbis eruit Du-Cange ejusmodi Basilicas ligneas fuiffe, proindeque incendiis obnoxias. Nostra tamen Italia cum marmoribus affluat, non ex ligno, fed marmore illas ædificare confuevit; ut geminæ jam allatæ confirmant, quæ ex Pario marmore conftructæ funt. *Basilicule* vocem mihi exquirenti porrexit S. Paulinus in Epift. 12. ad Severum, ac apud Avitum Viennen. Epift. 6. ubi pro fanello feu oratorio, Basiliculam pofuit; quem unum adducere fati fit, ne de nominibus vocibusque verba facientes, Lectorem, res ac doctrinam feftantem expectantemque, verbis diutiùs oneremus.

CA-